

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.1. Растениевъдство, научната специалност „Растениевъдство“.

Автор на дисертационния труд: Радко Петров Христов, задочен докторант към катедра „Растениевъдство“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „Влияние на някои продукти за листно третиране върху добива и качеството на зърното при сортове обикновена пшеница“.

Рецензент: доц. д-р Живко Василев Живков, Лесотехнически университет гр. София, област на висше образование 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.1. „Растениевъдство“, научна специалност „Мелиорации“ (вкл. „Почвена ерозия и борбата с нея“), определен за член на научното жури със заповед № РД 16-263/14.03.2022 г., на Ректора на Аграрния университет гр. Пловдив

1. Актуалност на проблема.

Дисертационният труд е посветен на промените в структурните елементи на добива и неговото качество на четири сорта обикновена пшеница, вследствие използването на листни торове, обогатени с микроелементи и листни биостимулатори. Изследването е актуално, защото проследява промените в добива на основна зърнено-житна култура, повлияни от приложението на листни торове. Актуалността се подсилва и от създалата се международна ситуация за очакван срив в производството на зърно в Европа.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационната работа е установяване влиянието на продукти за листно третиране (Плантафол и Бомбандиер) върху добива и качеството на зърното на четири сорта обикновена пшеница („Енола“, „Анапурна“, „Гинра“ и „Билияна“). За постигане на поставената цел в работата са изпълнени четири задачи и е установено влиянието на продуктите за листно третиране върху растежа и развитието на пшеничените посеви. За даване отговор на поставената цел е заложен и изведен тригодишен полски експеримент с четири сорта пшеница. Методическата постановка на опита е правилна и това предопределя възможността за даване на точни и коректни отговори на поставената цел. При извеждане на експеримента докторантът е проследил и набрал, обработил и изнесъл в дисертационната

работа информация за влиянието на продуктите за листно третиране върху растежа и развитието на пшеничените посеви, структурните елементи на добива, продуктивността и промените в качествените показатели на добива. При отчитането на промените в отделните показатели докторантът прави компетентна почвена и метеорологична характеристика на района за трите експериментални години. В последствие, при анализа на получените данни е отчетено и влиянието на конкретните метеорологични условия. През трите години са проведени предвидените фенологични и морфологични наблюдения. Установени са структурните елементи и размера на добивите. Извършени са необходимите физиологични и биохимични анализи. За установяване влиянието на продуктите за листно подхранване върху продуктивността и структурните елементи на добива, данните са обработени по метод ANOVA. Математическата обработка на данните е извършена с програма SPSS-16. Използван е дисперсионния анализ за статистическа оценка за наличие или липса на доказани разлики по проучваните показатели. За установяване вариантните разлики е използван тест на Dunkan.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е в обем от 154 страници, включително е онагледен с 49 таблици, 9 снимки, 1 фигура и 1 схема. Дисертационният труд е добре структуриран, съдържа всички необходими раздели и отговаря на изискванията за присъждане на ОНС „Доктор“.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Представянето и анализът на получените резултати е направен коректно и с нужната компетентност. Получените резултати дават отговор на поставената цел в работата. Набрана е значителна информация от полските експерименти при вложен огромен труд от докторанта, който трябва да бъде оценен положително. Работата с толкова много показатели, извършени значителен брой фенологични и морфологични наблюдения, анализи и обобщаване на получените данни, водят до повишаване образователната и научна подготовка на докторанта.

Получените резултати са поднесени в таблична форма, от където ясно се виждат разликите и тяхната доказаност. Представянето и онагледяването на получените резултати е по начин, по който може да се направи бърза оценка на ефекта от листното подхранване. Оценката на резултатите е направена професионално, което показва, че докторантът е придобил опита на експериментатор. Приложеният списък на използваната литература (79 броя) и коментара по нея показват, че докторантът може правилно да оценява и ползва наличната информация.

5. Приноси на дисертационния труд.

На база получените резултати докторантът формулира четири научно-теоретични и шест научно-приложни приноси.
Приемам приносите в този вид независимо, че може да бъдат обобщени.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам съществени критични бележки относно представените материали от докторанта за придобиване на ОНС „Доктор“. Считам, че в бъдещата му работа би било добре да се направи и икономическа оценка относно употребата и ефекта от листното подхранване.

7. Публикувани статии и цитирания.

Във връзка с дисертационния труд са представени седем публикации. Само една от публикациите е в съавторство с неговия ръководител, а в останалите той е единствен автор. Две от публикациите са в списание „Земеделие плюс“, три са в Journal of Mountain Agriculture on the Balkans и една е в „Научни трудове“ на Съюза на учените в България-Пловдив.
Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта/ката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО.**

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на задочния докторант **Радко Петров Христов** образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност „Растениевъдство“.

Дата: 20.04.2022 г.
гр. София

Подписите в този документ са заличени във връзка с чл.4, т.1

от Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ Регламент относно защитата на данни).